

Niepodległość w naszej małej ojczyźnie

"Śladami niepodległości na ziemi niżańskiej" to autorska prelekcja, spotkanie otwarte w ramach zadania projektowego "Niepodległość jest w nas", które odbyło się 24 października 2018 roku w auli Zespołu Szkół w Jeżowem. W godzinnym spotkaniu wzięło udział ponad 100 osób - przede wszystkim młodzież klas gimnazjalnych i ósmoklasistów z Zespołu Szkół w Jeżowem Centrum oraz z klasy III LO w Jeżowem. Poza tym pojawili się na nim opiekunowie młodzieży - nauczyciele na czele z dyrektorką Katarzyną Sudoł i dyrektorem Stanisławem Haduchem. W spotkaniu zorganizowanym przez Niżańskie Centrum Rozwoju uczestniczył także pan Stanisław Drygaś, który koordynuje działania związane z tym zadaniem projektowym w imieniu NCR-u.

Spotkanie poprowadzili jeżowscy regionaliści i zarazem nauczyciele: Zofia Łysiak i Ryszard Mścisz. Jego wyjątkowość wiązała się z unikalnymi zdjęciami, listami i dokumentami, które w wielu przypadkach po raz pierwszy zostały zaprezentowane, oraz z wieloma informacjami, treściami niepublikowanymi, nieznanymi mieszkańcom Jeżowego i gminy Jeżowe. Pochodziły one od dziadka pani Zofii Łysiak, pasjonata i mistrza fotografii Ryszarda Poisla, a dotyczyły rodziny Poisłów, kręgu ich znajomych i przyjaciół. Ryszard Poisel na setkach artystycznych fotografii robionych na szklanych płytach uwiecznił wiele lokalnych miejsc, osób, wydarzeń sprzed 100 lat. Zaciekawic mogli uczestników spotkania nie tylko odkryte fakty, ale także pewne nie do końca wyjaśnione ślady przeszłości, tajemnice związane z niektórymi osobami, okolicznościami wykonania zdjęć itd.

Na początku Ryszard Mścisz opowiedział o okresie I wojny światowej na ziemi niżańskiej i drodze do niepodległości naszej "małej ojczyzny". Pani Zofia Łysiak, która przejęła całe bogactwo zdjęć i dokumentów przeszłości (w tym wiele prywatnych listów różnych osób) po swoim dziadku i rodzinie, przedstawiła wiele bardzo ciekawych faktów z nimi związanych, wtajemniczyła słuchaczy w czasy I wojny światowej w Groblach i okolicach z perspektywy swoich bliskich oraz innych osób, które pozostawiły po sobie zapiski. Ryszard Mścisz odczytał wiele fragmentów listów, relacji prasowych i autentycznych dokumentów z tamtych czasów. Uczestnicy spotkanie mogli nie tylko zobaczyć z pewnej odległości wystawione zdjęcia, dokumenty, historyczne źródła, ale wręcz je dotknąć, wziąć do ręki. Niejako przy okazji poznawania historii mogli także zobaczyć piękne kaligraficzne pismo ludzi z tamtych czasów, poznać sposób pisania, zwracania się do siebie, zobaczyć jak ludzie byli ubrani, w jakich warunkach mieszkali i jak straszliwe spustoszenia uczyniła na tutejszych ziemiach wojna. Ryszard Mścisz opowiedział także o dwóch wybitnych jeżowiakach, którzy w tym okresie wiele zrobili dla lokalnej kultury i oświaty. Byli nimi długoletni wójt i ludowy poeta Sebastian Lesiczka oraz zasłużony nauczyciel i wieloletni kierownik Szkoły Powszechnej w Jeżowem - Rudolf Baumberger.

Pod koniec spotkania wiele osób podchodziło do udostępnionych, prezentowanych zdjęć, dokumentów i listów, mogło zwrócić się jeszcze o pewne wyjaśnienia, dodatkowe informacje. Prowadzący spotkanie chętnie dzielili się z wszystkimi swoją wiedzą i historyczną pasją odkrywania przeszłości tych ziem.